

บทคัดย่อ

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ : ผลกระทบการเมืองจากวิกฤตเศรษฐกิจในปี พ.ศ.2540
ศึกษาเปรียบเทียบกรณีประเทศไทย และประเทศมาเลเซีย

ชื่อผู้เขียน : นายสุรพล เมฆตะวันฉาย

ชื่อปริญญา : ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชา : รัฐศาสตร์

ปีการศึกษา : 2543

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ :

1. ผศ.วุฒิสักดิ์	ลาภเจริญทรัพย์	ประธานกรรมการ
2. รศ.ดร.ชัยชนะ	อิงกะวัต	
3. ผศ.คณัย	ทองใหญ่	

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) เพื่อศึกษาสาเหตุจากการเข้าขอความช่วยเหลือ จากองค์กรระหว่างประเทศ ของประเทศไทยมีความแตกต่างกับประเทศมาเลเซียที่จัดการวิกฤตด้วยตนเอง (2) เพื่อให้หน่วยงานที่มีหน้าที่ในการกำหนดนโยบายเศรษฐกิจของประเทศไทยกำหนดยุทธศาสตร์ใหม่ เพื่อรองรับกับการเปลี่ยนแปลงในอนาคตเพื่อความมั่นคงและมีเสถียรภาพของประเทศในอนาคต (3) เพื่อให้สังคมมีแนวคิดใหม่ ไม่ควรนำเอาเศรษฐกิจเป็นตัวชี้้นำ โดยที่ยุทธศาสตร์ใหม่ควรให้ความสำคัญในเรื่องความเป็นปึกแผ่นของสังคมและความยั่งยืนของสิ่งแวดล้อมมากกว่าการวัดจากรายได้เพียงอย่างเดียว

กรณีวิกฤตการณ์ทางการเงินที่เกิดขึ้นในประเทศไทย และขยายไปสู่ทั่วภูมิภาคเอเชีย สาเหตุของปัญหาส่วนใหญ่แต่ละประเทศมีความใกล้เคียงกัน เช่น เกิดจากการขาดดุลบัญชีเดินสะพัดเป็นจำนวนมากติดต่อกันหลายปี การที่รัฐบาลอนุญาตให้มีการผ่อนปรนนำเงินตราเข้าอย่างเสรี ทำให้ผู้ประกอบการธุรกิจในประเทศมีการกู้ยืมเงินเป็นสกุลเงินตราต่างประเทศโดยที่เงินทุนส่วนใหญ่ที่นำเข้ามาเป็นการกู้ยืมระยะสั้น แต่นำ

มาลงทุนในประเทศเป็นโครงการอสังหาริมทรัพย์ ซึ่งเป็นการลงทุนในระยะยาว ผู้ลงทุนจากต่างประเทศ เกิดความไม่มั่นใจในประเทศไทยก่อน และความไม่มั่นใจได้ลุกลามไปทั่วภูมิภาค ผลกระทบที่ตามมา เงินได้ทยอยไหลกลับออกจากประเทศไทยและในภูมิภาค ประกอบกับมีการเก็งกำไรในค่าเงินทั่วภูมิภาคเอเชีย เนื่องจากมีการคาดการณ์ว่าค่าเงินในภูมิภาคนี้จะลดลงเป็นอย่างมาก และได้เกิดปัญหาการขาดดุลบัญชีเดินสะพัดเป็นอย่างมากติดต่อกัน จึงทำให้ไม่มีความสามารถในการชำระหนี้เงินกู้ให้กับต่างประเทศ รัฐบาลของแต่ละประเทศได้ดำเนินนโยบายต่าง ๆ เพื่อให้ประเทศเข้าสู่ในภาวะปกติโดยได้ออกแผนการนโยบายต่าง ๆ เป็นการกระตุ้น เศรษฐกิจภายในประเทศ และเร่งออกมาตรการต่าง ๆ เพื่อให้ประเทศมีเสถียรภาพทางเศรษฐกิจและการเมือง

แนวความคิดในการแก้ไขปัญหาของรัฐทั้งสองใน ปี พ.ศ.2540 มีความแตกต่างกันมาก ประเทศไทยได้ประกาศให้ค่าเงินบาทลอยตัว และเข้าขอความช่วยเหลือกับกองทุนการเงินระหว่างประเทศ เพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้ลงทุนในต่างประเทศ ซึ่งเป็นเงื่อนไขที่ต้องปฏิบัติตามพันธกรณีหากต้องการได้รับเงินช่วยเหลือ ทำให้เกิดผลกระทบต่าง ๆ ตามมาอย่างมากมาย โดยเฉพาะผลกระทบทางด้านสังคม เกิดปัญหาการว่างงาน ธุรกิจล้มละลายเพิ่มมากขึ้น และธุรกิจขนาดเล็กได้เลิกกิจการเป็นจำนวนมาก พันธกรณีที่ต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขของกองทุนการเงินระหว่างประเทศ คือรัฐบาลไทยต้องเปิดให้มีการลงทุนและการค้าแบบเสรี โดยที่ธุรกิจภายในประเทศไม่มีการปรับตัวเพื่อให้สามารถที่จะแข่งขันและตั้งตัวได้แล้ว ธุรกิจภายในประเทศก็ไม่สามารถที่จะแข่งขันได้ มีการเลิกกิจการ เกิดปัญหาทางด้านสังคมตามมา โดยเฉพาะปัญหาทางด้านการว่างงาน นโยบาย มาตรการต่าง ๆ ไม่มีความต่อเนื่องจากรัฐบาลก่อน ไม่มีการสานต่อนโยบายที่เป็นประโยชน์ให้กับประชาชน โดยที่รัฐไม่มีการจัดการและกำหนดยุทธศาสตร์ที่ดีเพียงพอในการกำหนดนโยบายทางด้านเศรษฐกิจโดยเฉพาะเศรษฐกิจในระดับมหภาค ทำให้สถานะทางการเมืองไม่มีเสถียรภาพมีการเปลี่ยนแปลงรัฐบาลหลายครั้งอันเนื่องมาจากรัฐไม่สามารถแก้ปัญหาเศรษฐกิจได้ โดยเฉพาะปัญหาวิกฤตทางการเงินในปี พ.ศ.2540

ประเทศมาเลเซีย รัฐบาลเลือกวิธีการจัดการแก้ไขปัญหาด้วยตนเอง แตกต่างกับประเทศไทยเป็นอันมาก โดยที่ไม่หวังพึ่งการช่วยเหลือจากกองทุนการเงินระหว่าง

ประเทศ ซึ่งจะสร้างปัญหาและผลกระทบต่าง ๆ ตามมามากมาย เช่น กรณีในประเทศไทย โดยมีการออกมาตรการควบคุมเงินตราอย่างเข้มงวด มีการกำหนดค่าเงินริงกิตคงที่ และสภาวะทางการเมืองของรัฐบาลไม่มั่นคง มีการปลดรองนายกรัฐมนตรี ที่มีแนวทางการที่จะขอความช่วยเหลือจากกองทุนการเงินระหว่างประเทศ หากไม่เกิดปัญหาทางด้านเศรษฐกิจ อย่างรุนแรงภายในประเทศมาเลเซียแล้ว โอกาสที่เกิดการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองค่อนข้างเป็นไปได้ยากมาก การที่รัฐบาลประเทศมาเลเซีย ยังให้ความสำคัญคุ้มครองธุรกิจในประเทศ โดยไม่เปิดเสรีในภาคการลงทุนและการค้า เนื่องจากไม่ต้องรับภาระ เงื่อนไขใด ๆ เพราะไม่ได้ขอความช่วยเหลือจากต่างประเทศ เพื่อให้ธุรกิจในประเทศมีการปรับตัว โดยที่ปัญหาเศรษฐกิจหากไม่ได้รับการแก้ไขแล้วจะเป็นสาเหตุใหญ่ที่จะส่งผลกระทบต่อเสถียรภาพของรัฐบาล

รัฐบาลในประเทศต่าง ๆ ที่เปิดให้ประเทศของตนมีการค้าแบบเสรีอย่างเต็มที่ กับการที่จะสงวนอุตสาหกรรมและธุรกิจบางประเภท หรือการขยายระยะเวลาการเปิดเสรีออกไปเพื่อให้ธุรกิจและอุตสาหกรรมภายในประเทศมีการปรับตัวในการค้าเสรี ทั้ง 2 กรณี มีทั้งส่วนที่ได้รับประโยชน์และเสียประโยชน์ทั้ง 2 กรณี หากไม่มีการเปิดเสรีแล้ว ธุรกิจภายในประเทศจะไม่มีการพัฒนา ส่วนการเปิดเสรี ประเทศที่เปิดรับจะสามารถเรียนรู้วิธีการจัดการ เทคโนโลยี และที่สำคัญมีการลงทุน ถึงแม้ว่าการลงทุนจากต่างประเทศทำให้อุตสาหกรรมภายในประเทศไม่สามารถต่อสู้ทั้งทางด้านเงินทุน เทคโนโลยี และการจัดการ อุตสาหกรรมภายในประเทศที่ไม่มีการจัดเตรียม และปรับตัว ต้องปิดกิจการก่อให้เกิดปัญหาทางด้านสังคมต่าง ๆ ตามมาอีกมากมาย โดยเฉพาะปัญหาทางด้านแรงงาน เหตุนี้เองรัฐจะต้องเลือกวิธีการจัดการกับปัญหาทางด้านเศรษฐกิจให้เรียบร้อย เพื่อไม่ให้ส่งผลกระทบต่อเสถียรภาพของรัฐบาล หรือหาแนวทางการจัดการ และการกำหนดนโยบายของรัฐ ควรที่จะให้มีผลกระทบต่อทางด้านภาคประชาชนให้น้อยที่สุด โดยเน้นนโยบายแห่งชาติและการพัฒนาโดยมีจุดศูนย์รวมการพัฒนาโดยมีชาติเป็นหลักสำคัญ